

KPMG Accountants N.V.
Postbus 74500
1070 DB Amsterdam

Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen
Telefoon (020) 656 7890
www.kpmg.nl

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
T.a.v. drs. Kris Douma
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

Amstelveen, 22 december 2023

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Geachte heer Douma,

Met veel belangstelling hebben wij de discussienotitie 'Geheimhouding ontrafeld' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) gelezen. Wij omarmen dit initiatief. Geheimhouding is een terugkerend thema bij veel discussies over het accountantsberoep, en het is goed om dit onderwerp te onderzoeken. Wij zien uit naar een verdere dialoog met de relevante stakeholders aan de hand van de stellingen en de verdere vervolgstappen. In de bijlage geven wij onze reactie per stelling.

Geheimhouding is een kernwaarde van het beroep

De bevindingen in de discussienotitie zijn over het algemeen herkenbaar en sluiten aan bij de analyse van de diverse deelonderwerpen. De discussienotitie bevat een waardevolle inventarisatie van het tuchtrecht en het civiele recht rondom dit thema. Uit deze inventarisatie en de analyse van de regelgeving volgt dat geheimhouding een kernwaarde is van het beroep, die terecht is verankerd in de Europese en Nederlandse regelgeving. Wij onderschrijven de conclusie dat de bestaande rolverdeling tussen de gecontroleerde organisatie die rapporteert en de accountant die controleert behouden moet blijven.

Het maakt ons inziens duidelijk dat de regelgeving er impliciet van uit gaat dat informatie van de gecontroleerde organisatie vertrouwelijk is. De beroepsregels laten het aan de accountant over om op basis van professionele oordeelsvorming een afweging te maken tussen transparantie in het maatschappelijk belang en vertrouwelijkheid in het belang van de gecontroleerde organisatie. Wij zijn van mening dat de NBA haar leden verder zou kunnen helpen door voorbeelden uit te werken hoe de geheimhoudingsregels moeten worden toegepast in concrete situaties, zoals het rapporteren omtrent fraude en continuïteit in de controleverklaring.

Document classification: KPMG Public

© 2023 KPMG Accountants N.V., een naamloze vennootschap ingeschreven in het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Op al onze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing zoals gedeponeerd bij de rechtbank te Amsterdam onder nummer 43/2018, die wij u op verzoek toezenden.

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

Wij herkennen dat de transparantie verder kan worden verbeterd als er in aanpalende regelgeving aanpassingen worden doorgevoerd voor situaties die thans nog niet wettelijk zijn geregeld en niet zijn uitgewerkt in Handreiking 1118. Het discussiememorandum noemt daarbij het opnemen in de wet van het recht van de accountant om het woord te voeren tijdens een buitengewone Algemene Vergadering (AV) en in een AV van andere rechtspersonen dan een N.V.. Ook zijn wij voorstander van een wettelijke verankering om in bepaalde gevallen een mededeling van de accountant uit te brengen bij een persbericht van een beursfonds. Hiervoor is nader onderzoek nodig naar de concrete situaties waarin de accountant een dergelijke mededeling moet geven.

Ketenbreed oorzakenonderzoek

Wij herkennen dat de totale keten meer zou moeten leren van incidenten, zoals fraudes en/of faillissementen, waarbij ook de rol van de accountant ter discussie staat. Een dergelijke rootcause analyse bij incidenten doen wij ook intern, maar dat is uiteraard beperkt tot onze eigen organisatie. Een ketenbrede benadering zou een waardevolle toevoeging zijn voor het lerend vermogen van de keten en het voorkomen van incidenten in de toekomst. Wij onderschrijven dan ook het voorstel om de Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid aan te passen zodat een onafhankelijk onderzoek naar de ketenbrede oorzaken kan worden ingesteld.

Tot slot

Graag blijven wij met de sector en bredere stakeholders in gesprek over het thema geheimhouding. Wij denken graag mee en zijn uiteraard beschikbaar om deze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Mariska van de Luur
Head of Assurance | Lid Raad van Bestuur
KPMG N.V.

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

Bijlage: KPMG-reactie op de stellingen

1. Vertrouwelijkheid: een afweging in een specifieke situatie (par. 3)

Bedrijfsinformatie is in principe vertrouwelijk. De accountant kan transparant zijn over de eigen waarnemingen en bevindingen. Als niet duidelijk is of informatie al dan niet vertrouwelijk is, zal de accountant aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden een afweging maken tussen het publiek belang bij transparantie en het belang van de gecontroleerde organisatie bij vertrouwelijkheid. De accountant doet dit op basis van professionele oordeelsvorming.

Wij zijn het eens met deze stelling. Wij begrijpen dat de analyse in de discussienotitie beperkt is tot de beroepsregelgeving en merken op dat andere regelgeving zoals regelgeving met betrekking tot specifieke sectoren relevant kan zijn. Wij zijn van mening dat de NBA haar leden verder zou kunnen helpen door voorbeelden uit te werken hoe de geheimhoudingsregels moeten worden toegepast in concrete situaties, zoals het rapporteren in de controleverklaring omtrent fraude en continuïteit in de controleverklaring.

2. Organisatie rapporteert, accountant controleert (par. 4)

Houd de bestaande rolverdeling tussen de gecontroleerde organisatie en de accountant in stand, dus laat het bestuur rapporteren en de accountant verifiëren. De accountant kan in de controleverklaring anticiperen op vragen van aandeelhouders en gebruikers van de jaarrekening door in begrijpelijke termen concreet aan te geven welke controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd en wat de bevindingen zijn.

Wij zijn het eens met deze stelling. Dit impliceert dat wanneer er een maatschappelijke vraag is naar rapportage over onderwerpen zoals fraude en continuïteit, er een rol is weggelegd voor de accountant. De aandacht zou echter niet alleen naar de accountant moeten uitgaan, maar in eerste instantie naar de rapportageverplichting van de onderneming. De kwartiermakers toekomst accountancysector hebben aangegeven dat de invoering van een Verklaring rondom risicobeheersing (VOR) en een Verklaring rondom levensvatbaarheid (VOL) daarbij kan helpen. Ook de Tweede Kamer heeft in een kamerbrede motie opgeroepen om de VOR te implementeren door een uniform normenkader, een rapportage verplichting door de onderneming en assurance door de accountant. Wij sluiten ons daarbij aan.

3. Handreiking 1118 na elk AV seizoen evalueren en actualiseren (par. 5)

De NBA moet Handreiking 1118 na elk AV-seizoen evalueren en zo nodig actualiseren. Daarbij zullen de evaluaties van de belangenbehartigers van de aandeelhouders en van (beursgenoteerde) organisaties belangrijke input vormen.

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

Wij zijn het eens met het uitgangspunt dat de NBA vóór elk nieuw AV-seizoen de onderwerpen die de belangenbehartigers van de aandeelhouders en van (beursgenoteerde) organisaties ter discussie stellen, onder de aandacht brengt van haar leden en voorziet van een eigen visie en kanttekeningen van de NBA. Daarbij zijn gezien het internationale karakter van de beursfondsen ook de internationale ontwikkelingen relevant. Gezien de lange doorlooptijd van het regelgevend proces binnen de NBA vragen wij ons af of een jaarlijkse herziening van Handreiking 1118 haalbaar is. Het lijkt ons praktischer om Handreiking 1118 te beperken tot de randvoorwaarden over het optreden in de AV. In plaats van de lijst met mogelijke onderwerpen, zouden de actuele onderwerpen en de visie van de NBA in een brief naar de leden kunnen worden gestuurd als reactie op de jaarlijkse brieven van de belangenbehartigers. Op deze wijze wordt voorkomen dat er een afvinklijstje ontstaat en wordt er focus aangebracht in de discussie.

4. Voorbereiding op de AV (par. 5)

Sommige (beursgenoteerde) organisaties voeren gesprekken met aandeelhouders in voorbereiding op de AV. De accountant zou aanwezig moeten kunnen zijn bij deze voorbereidende gesprekken om vragen van aandeelhouders op de AV beter te kunnen beantwoorden.

Wij zijn het eens met deze stelling. Wij stellen voor dat aandeelhouders voorafgaande aan deze voorbereidende gesprekken de (beursgenoteerde) organisaties verzoeken om de accountant uit te nodigen als er concrete vragen zijn aan de accountant. Door het voeren van een gesprek kan de achterliggende vraag van de aandeelhouders worden verduidelijkt waardoor de kwaliteit van de antwoorden van de accountant op de AV kan worden verbeterd.

5. Woord voeren op buitengewone AV (par. 5)

De accountant is wettelijk bevoegd het woord te voeren op de AV van een naamloze vennootschap waarin de jaarrekening wordt vastgesteld. Bij een buitengewone AV waar een onderwerp wordt besproken dat de controle van de accountant raakt, bijvoorbeeld een fraude of een ruilverhouding in het kader van een fusie zou de accountant ook het wettelijk recht moeten hebben het woord te voeren. Hiervoor zou het Burgerlijk Wetboek (BW) moeten worden aangepast.

Wij zijn het eens met deze stelling. Bij de wettelijke verankering zou duidelijk omschreven moeten worden dat de accountant wordt bevraagd over zijn afgeronde werkzaamheden. Daarnaast zouden wij aansluiting zoeken bij de systematiek van artikel 408. Daarbij moet ten minste 10% van het aandelenkapitaal of de leden actief aan de rechtspersoon verzoeken om de accountant uit te nodigen en het recht te geven het woord te voeren op de AV. Door het inbouwen van een

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

dergelijke drempel wordt gewaarborgd dat het optreden van de accountant op de buitengewone AV aan een breed gedragen behoefte van de aandeelhouders of leden voldoet.

6. Wettelijke bevoegdheid om het woord te voeren uitbreiden naar grote BV's met meerdere aandeelhouders en grote verenigingen en coöperaties (par. 5)

De wettelijke bevoegdheid voor de accountant om het woord te voeren is beperkt tot naamloze vennootschappen. Bij grote BV's met meerdere aandeelhouders en grote verenigingen en coöperaties speelt echter eenzelfde behoefte aan transparantie. Daarom zou de spreekbevoegdheid moeten worden uitgebreid naar grote BV's met meerdere aandeelhouders en grote verenigingen en coöperaties, tenzij alle aandeelhouders of leden besluiten dat het niet noodzakelijk is dat de accountant het woord voert. Om deze bevoegdheid wettelijk te verankeren zou het BW moeten worden aangepast.

Wij herkennen dat er bij grote BV's met meerdere aandeelhouders en bij grote verenigingen en coöperaties ook situaties kunnen zijn waar het beantwoorden van vragen door van de accountant over zijn controle op de AV meerwaarde heeft. Bij de wettelijke verankering zouden wij aansluiting zoeken bij de systematiek van artikel 408. Daarbij moet ten minste 10% van het aandelenkapitaal of de leden actief aan de rechtspersoon moet verzoeken om de accountant uit te nodigen en het recht te geven het woord te voeren op de AV. Door het inbouwen van een dergelijke drempel wordt gewaarborgd dat het optreden van de accountant op de buitengewone AV aan een breed gedragen behoefte van de aandeelhouders of leden voldoet.

7. Openbaarmaken presentatie van de accountant op de AV (par. 5)

De webcast van de presentatie van de accountant zou op de website van de (beursgenoteerde) organisatie beschikbaar moeten zijn, zodat de slidepresentatie van de accountant kan worden bekeken samen met de daarbij behorende toelichtende tekst van de accountant. Hiertoe zou de Corporate Governance Code moeten worden aangepast.

Wij zijn het eens met deze stelling. Omdat de slidepresentatie niet is gemaakt als zelfstandige communicatie vinden wij dat deze samen met de daarbij behorende toelichtende tekst van de accountant via een webcast van de AV beschikbaar moet worden gemaakt door de (beursgenoteerde) onderneming. Het aanpassen van de Corporate Governance Code op dit punt zorgt voor een level playing field.

8. Tussentijdse mededeling (par.5)

De accountant moet een mededeling kunnen doen als een beursvennootschap een persbericht uitbrengt over uitstel van de voorgenomen publicatiedatum van de jaarrekening. Als de gecontroleerde organisatie een persbericht uitbrengt na afgifte van de controleverklaring, maar vóór de AV dan zou de accountant zo nodig een mededeling moeten

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

kunnen doen over dat persbericht. Dit naar analogie van de procedure uit artikel 2:362 lid 6 BW. Hiervoor zou het BW moeten worden aangepast.

Wij zijn het eens met deze stelling. Dit zou mogelijk ook in een breder perspectief relevant kunnen zijn wanneer een gecontroleerde organisatie een uiting doet dat verband houdt met de controle van de jaarrekening en/of de controleverklaring. Dus niet alleen in de situatie van uitstel van een publicatiedatum. Wij adviseren dan ook om nader onderzoek te doen naar de concrete situaties waarin de accountant een dergelijke mededeling moet kunnen geven.

9. Meewerken aan toedrachtsonderzoeken (par. 6)

Ook in gevallen waar dit niet wettelijk is geregeld zal de accountant er bij een toedrachtsonderzoek door of in opdracht van volksvertegenwoordigende organen van uitgaan dat het publiek belang bij transparantie zwaar weegt.

Wij zijn het eens met deze stelling. Wij denken dat toedrachtsonderzoeken beter uitgevoerd worden door een gespecialiseerd orgaan met voldoende deskundigheid zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Zie verder stelling 11.

10. Informatie verschaffen aan curatoren (par. 7)

Bij een informatieverzoek van curatoren en andere civielrechtelijke procespartijen op basis van artikel 843a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering houdt de accountant rekening met de actuele civiele en tuchtspraak.

Wij zijn het eens met deze stelling. Deze stelling sluit aan bij wat in de (rechts)praktijk wordt gezien en de afwegingen die gemaakt worden als een inzage verzoek wordt ingediend. Dit neemt niet weg dat er unieke situaties kunnen zijn, waarover nog geen eerdere jurisprudentie bestaat. In dat geval kan een rechter duidelijkheid verschaffen ook om de belangen van andere betrokken partijen te waarborgen.

11. Oorzakenonderzoek en lerend vermogen (par.8)

Om als beroep te leren van financiële incidenten, waarvan burgers (bijvoorbeeld beleggers en schuldeisers) de dupe zijn en waarbij óók de rol van de accountant ter discussie staat, moet er een onafhankelijk onderzoek kunnen worden ingesteld door de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Deze instelling onderzoekt de oorzaken, waarborgt de vertrouwelijkheid en is gericht op lessen voor de toekomst. De Onderzoeksraad gaat niet op zoek naar 'schuldigen' en (meewerken aan) het onderzoek vormt geen aansprakelijkheids- of handhavingsrisico. De instelling doet dwingende aanbevelingen en maakt haar onderzoeksrapport openbaar. Hiervoor zou de Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid moeten worden aangepast.

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Betreft: KPMG-reactie discussienotitie Geheimhouding ontrafeld

Amstelveen, 22 december 2023

Wij zijn het eens met deze stelling. Dit is een waardevolle stap in het verbeteren van het lerend vermogen van het accountantsberoep en andere betrokkenen, en geeft de mogelijkheid om maatregelen te nemen die bij kunnen dragen aan het voorkomen van incidenten in de toekomst.

Document classification: KPMG Public

© 2023 KPMG Accountants N.V., een naamloze vennootschap ingeschreven in het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Op al onze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing zoals gedeponereerd bij de rechtbank te Amsterdam onder nummer 43/2018, die wij u op verzoek toezenden.